

en Del af Apparatet, som nødvendigvis skulde til, ikke var bleven udleveret til ham og saaledes heller ikke bragt til Anvendelse. Naar dette er Tilfældet, saa bekræfter det, der er slet, fuldstændig alle andet Steds fra foreliggende bestemte Erfaringer om Apparatets Brugbarhed. Man havde nemlig udleveret ham Apparatet uden det Filtter, Filtterapparat, der hører til, og uden hvilket Apparatet ikke kan bruges; da det kom, var der ikke længere Spørgsmaal om nogen Forstyrrelse, og Alt var i den skjønneste Orden. Jeg haaber, at det, der saaledes har foreligget, skal give Anledning til at tage denne Beskatningsmaade under fornyet Overveelse. Jeg kommer tilbage — Efter at have berørt Apparatets Brugbarhed, naar dets Brugbarhed saaledes er givet, og det haaber jeg nu endogsaa er slaaet yderligere fast ved de Erfaringer, der ere gjorte for nylig, skjøndt det et Dieblif syntes, som om de havde rokket de foreliggende Vidnesbyrd, naar det altsaa er praktisk paalideligt, saa skulde man tro, at der kun kunde være een Mening om de Fordele, der maatte kunne opnaas ved at gaa over til Produktbeskatning. Der er for det Første Egeligheden. Nu siger jo Folk idelig, og det samme er ogsaa sagt i Landssthinget, at det var dog slet ikke uheldigt, at de smaa Brændeviner, som ikke producere saa megen Brændevin pr. Tønde Rarrum, bleve uheldig stillede og maatte pakke sammen; thi de havde ingen Ret til at eksistere, og det er den naturlige Gang, at den mindre, dygtige, mindre gode Fabrikation maa vige for den store, med Dygtighed drevne Fabrikation. Men dette forekommer mig at være en Feiltagelse. Hvad det gjælder om ved en Fabrikation, som Brændevinsfabrikationen er, fra det eneste Standpunkt, hvorpaa vi have at stille os, er ikke dette, at der kommer saa meget som muligt ud af en Tønde Rarrum, men dette, at hele Nettoudbyttet bliver saa stort som muligt. Om en Spiritusfabrikant bringer mest Spiritus ud, eller en lille Brændeviner bringer Mest ud ved Indkjøb, og Fodring af

Kreaturer eller saa og saa, er os fuldstændig ligegyldigt. Lad Producenterne selv om, hvorvidt deres Fabrikation betaler sig eller ikke, lad blot ikke Statskassen komme og blande sig deri. Om det store Nettoudbytte kommer ud alene ved en stor Spiritusfabrikation eller udkommer ved Fedning af Kreaturer, er den ligegyldigste Ting af Verden; vi gjøre kun Ulykke ved at blande os deri. Det er sandt nok, at man ser, at mange smaa Brændeviner maa gaa bort for de store, men det er kun inden for visse Grændser sandt; i andre Tilfælde have de smaa Brændeviner, naar de drives paa en fornuftig Maade, deres Berettigelse, og i ethvert Tilfælde maa vi ikke med vor Lovgivning gjøre deres Stilling vanffelligere, som i Forveien i visse Henseender ganske vist kan være vanffelig nok. Det er nu de smaa Brændeviner. Saa siges det ogsaa, at det slet ikke er snffeligt at ville gaa bort fra Rarrummet af. Hensyn til større Frihed, med Hensyn til Mæstningen; der skal ikke være Tab ved alene at opmuntre til Dylmæstningen; det skal være naturligt, at man mere og mere udelukkende bringes til at benytte de bedste Produkter; der skal ikke være noget Urigtigt i, at man derved forhindrer Folk i at bruge mindre godt Korn, Kartofler. Dgsaa dette er imidlertid fra et almindeligt Standpunkt afgjort urigtigt. Hvad det gjælder om at bruge, er, hvad der betaler sig; det gjælder fra det almindelige Standpunkt som fra ethvert andet, og det er et nationaløkonomisk Tab, naar der paa Grund af det nye Moment, som Afgiften bringer med, skal bruges bedre og kostbarere Kornvarer, end ellers vilde være Tilfældet. Naar jeg taler om de forskjellige Klasser af Brændeviner, havde der maasse ogsaa været Grund til at komme ind paa Fyrbrændeviner og Dampbrændeviner, idet navnlig Fyrbrændevinerne ere stillede ugunstig ved den hidtil brugte Beskatning i Sammenligning med andre, større Brændeviner. Nu siger man nok, at man jo dog indfører det for de nye Rarrumprodukter, som man vil bruge; man vil ikke